

Bruxelles, 20. svibnja 2025.
(OR. en)

8690/25

MOG 42
YEMEN 2
CFSP/PESC 666
COPS 197

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	20. svibnja 2025.
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o Jemenu

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Jemenu, koje je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na sastanku 20. svibnja 2025.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O JEMENU

1. Podsjećajući na prethodne zaključke Vijeća o Jemenu iz prosinca 2022. i na svoju predanost pružanju potpore jemenskom stanovništvu, EU izražava duboku zabrinutost zbog ozbiljnog pogoršanja sigurnosti u Jemenu i poziva sve strane da poštuju svoje obveze na temelju međunarodnog prava, među ostalim međunarodnog humanitarnog prava. EU oštro osuđuje prijetnje hutista i njihove neselektivne napade usmjerene na međunarodni pomorski promet u Crvenome moru i Adenskom zaljevu te na Izrael. Ti napadi izravno ugrožavaju regionalni mir i stabilnost, globalnu trgovinu i slobodu plovidbe kao globalno javno dobro te ionako tešku humanitarnu situaciju u Jemenu. Nakon desetljeća sukoba u Jemenu primirje uz posredovanje UN-a čini se nestabilnijim nego ikad prije, a rizik od daljnje eskalacije unutar zemlje i u regiji i dalje je visok. U kontekstu napada hutista zaustavljeni su mirovni naponi pod vodstvom UN-a, u Jemenu i regiji u porastu su širenje oružja i terorističke prijetnje, dok se humanitarna situacija u zemlji i dalje zabrinjavajuće pogoršava te se i dalje bilježe teška kršenja i povrede ljudskih prava. U ovom kritičnom trenutku potrebno je spriječiti povratak općeg rata, koji ne bi bio samo katastrofalan za jemensko stanovništvo, već bi mogao imati i negativne učinke prelijevanja na širu regiju te pomorsku sigurnost i slobodu plovidbe u Crvenome moru. Na stanje u Jemenu istodobno snažno utječe regionalna dinamika .
2. U kontekstu tih zabrinjavajućih događaja i s obzirom na sve veći rizik od ponovne aktivacije unutarnjih borbi, EU poziva na novi zamah u mirovnim naporima u Jemenu. EU ponovno ističe svoju snažnu potporu posredovanju UN-a i regionalnim inicijativama čiji je cilj održiv prekid vatre u Jemenu, okončanje napada u Crvenome moru i na Izrael te povratak strana smislenim pregovorima kako bi se pronašlo uključivo političko rješenje kojim bi se u obzir uzele politička, gospodarska i sigurnosna dimenzija sukoba. Mir i stabilnost u Jemenu također su bitni za sigurnost regije Zaljeva i Crvenoga mora te je stoga regionalni angažman i dalje ključan. EU je predan jedinstvu, suverenitetu, neovisnosti i teritorijalnoj cjelovitosti Jemena te će stoga diplomatskim sredstvima i olakšavanjem i financiranjem inicijativa službene i neslužbene diplomacije i dalje snažno podupirati posebnog izaslanika UN-a za Jemen i njegov tim. EU pohvaljuje aktualne napore koje regionalni aktere ulažu kako bi utrli put političkom rješenju i trajnom miru u zemlji. EU je spreman povećati svoj izravan angažman u

olakšavanju povratka različitih strana dijalogu s ciljem postizanja uključivog političkog rješenja.

3. EU prepoznaje spremnost jemenske vlade na preuzimanje odgovornosti. EU će jemensku vladu i Predsjedničko vijeće i dalje podupirati u njihovim nastojanjima da unaprijede reforme i dobro upravljanje, posebno s pomoću vladinog sveobuhvatnog plana reformi, naglašavajući pritom ključnu važnost jedinstva i kontinuirane prisutnosti u privremenom glavnom gradu Adenu. Ujedno će i dalje podupirati Komisiju za savjetovanje i pomirenje kao glavnu platformu za institucijski dijalog političkih stranaka u Jemenu. EU odlučno poziva jemensku vladu i Predsjedničko vijeće da ojačaju unutarnje jedinstvo i poboljšaju osiguravanje osnovnih usluga i prava jemenskom stanovništvu, što je ključno za političku i gospodarsku stabilnost Jemena. EU je također spreman pojačati napore kako bi podržao jemensko civilno društvo.
4. U širem kontekstu EU podsjeća na pozitivno glasovanje Jemena u Općoj skupštini UN-a u kojem se osudila ruska agresija na Ukrajinu te poziva Jemen na njegovu kontinuiranu potporu teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine, zaštitu međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima i postizanju sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira u Ukrajini, u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda.
5. EU je duboko zabrinut zbog pogoršanja gospodarskog stanja u Jemenu obilježenog visokom inflacijom, stalnom deprecijacijom valute i alarmantnom bankarskom krizom. EU je spreman poduprijeti jemensku vladu u razvoju jedinstvenog, uključivog, održivog i gospodarski stabilnog upravljanja za borbu protiv korupcije, povećanje odgovornosti, poboljšanje naplate prihoda, unapređenje ponovnog ujedinjenja bankarskog sustava i ublažavanje humanitarnih rizika. U tu svrhu poziva međunarodnu zajednicu, posebno agencije UN-a, međunarodne financijske institucije i donatore, da koordiniraju svoj angažman na terenu kako bi se spriječilo daljnje pogoršanje i rizik od raspada institucija jemenske vlade.
6. U tom će kontekstu EU i dalje podupirati dobro upravljanje jemenske vlade. Usto podupire ujedinjenje i funkcionalnost vladina sigurnosnog sektora, posebno u pogledu reforme sektora civilne sigurnosti i izgradnje kapaciteta. U tom je pogledu EU već povećao svoju potporu jemenskoj obalnoj straži i spreman je sudjelovati u daljnjim naporima s međunarodnim

partnerima kako bi se povećali kapaciteti obalne straže za ophodnju na moru i osigurala sloboda plovidbe.

7. EU je duboko zabrinut zbog kontinuiranog pogoršanja humanitarne situacije u Jemenu, u kojem 19,5 milijuna ljudi (60 % stanovništva) treba humanitarnu pomoć i zaštitu, pri čemu je vjerojatnije da će o njoj ovisiti žene i djevojčice, od kojim najmanje 9,6 milijuna treba spasonosna pomoć, 17,1 milijun ljudi suočava se s akutnom nesigurnošću opskrbe hranom, više od 4,8 milijuna ljudi interno je raseljeno, 6 milijuna žena i djevojčica izloženo je većem riziku od zlostavljanja i iskorištavanja, 2,3 milijuna djece akutno je pothranjeno, te u kojem je zabilježeno 35 % svjetskih slučajeva kolere. Uz dosad nezabilježeno smanjenje međunarodnih financijskih sredstava, aktualna vojna eskalacija, sve lošije operativno okružje i kontinuirano uplitanje u nepristranu humanitarnu pomoć diljem Jemena, uključujući proizvoljna pritvaranja koja provode hutisti, štetni su za međunarodne napore da se pomogne jemenskom stanovništvu. EU i njegove države članice oštro osuđuju kontinuirana proizvoljna pritvaranja lokalnog osoblja agencija UN-a, nevladinih organizacija i diplomatskih misija koja provode hutisti te ponavlja hitan poziv na njihovo trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu. EU i njegove države članice i dalje su važan humanitarni akter u Jemenu, s obzirom na to da je EU od izbijanja sukoba 2015. osigurao više od 1,6 milijardi EUR ukupne pomoći. S obzirom na smanjenje financijskih sredstava za međunarodnu pomoć Jemenu i sve složenije operativno okružje, EU poziva na povećanje humanitarne pomoći i poziva sve strane da u skladu s međunarodnim humanitarnim pravom i humanitarnim načelima osiguraju potpun i neometan pristup humanitarnoj pomoći te humanitarno-razvojne poveznice kojima se revidira i podupire multilateralni okvir za odgovor i povećava potpora humanitarnom djelovanju pod lokalnim vodstvom. Nesigurnost opskrbe hranom akutni je problem: procjenjuje se da će bez odgovarajuće potpore dodatnih šest milijuna ljudi biti izloženo iznimno zabrinjavajućim razinama nesigurnosti opskrbe hranom. EU podupire prijeko potrebnu odluku UN-a o davanju prednosti spasonosnim humanitarnim programima u najteže pogođenim područjima te poziva donatore da i dalje djeluju zajedno i principijelno, zaštite humanitarni prostor i izbjegnu humanitarnu katastrofu.

8. U okviru pristupa Tima Europa EU i njegove države članice predani su nastavku razvojne pomoći Jemenu, ako je to moguće, s ciljem poboljšanja uvjeta za život Jemenaca, i to ulaganjima u gospodarski oporavak i reforme, otvaranjem radnih mjesta i jačanjem otpornosti države i društva, među ostalim u područjima kao što su sigurnost opskrbe hranom, poljoprivreda, električna energija i voda te sanitarne i higijenske usluge. EU će nastaviti s radom na poboljšanju pristupa osnovnim uslugama za jemensko stanovništvo s posebnim naglaskom na ženama i mladima.
9. EU će se i dalje snažno zalagati za djelotvornu zaštitu ljudskih prava i poštovanje međunarodnog humanitarnog prava diljem Jemena, među ostalim kontinuiranim neovisnim i nepristranim praćenjem i dokumentiranjem teških kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava. EU je zabrinut zbog kontinuiranog suzbijanja prava civilnog društva i žena u Jemenu, koje posebno provode hutisti. I dalje je duboko zabrinut zbog utjecaja sukoba na civile i izražava žaljenje zbog velikog broja civilnih žrtava, napada na civilnu infrastrukturu, među ostalim napada povezanih s neselektivnim učincima mina i eksplozivnih ostataka rata. EU ujedno odlučno poziva strane da osiguraju da se djeca ne novače u oružane snage, da ne sudjeluju u sukobima i da budu zaštićena od njihova učinka. Odgovornost i tranzicijsko pravosuđe bitan su dio mirovnog procesa te bi i jemenska vlada i hutisti trebali nastaviti puštati zatvorenike na slobodu.
10. EU osuđuje širenje oružja u korist hutista i drugih naoružanih nedržavnih skupina, među ostalim terorističkih organizacija uvrštenih na popis kao što su Al-Shabaab i Al Qaida na Arapskom poluotoku (AQAP), čime se krši međunarodno pravo, kao i dramatično povećanje trgovine oružjem diljem Jemena, Crvenoga mora i Roga Afrike, čime se ugrožava regionalna stabilnost. I dalje je zabrinut zbog navodnih veza između hutista i Al-Shabaaba koje mreže organiziranog kriminala aktivne u regiji olakšavaju. EU podsjeća na obvezu svih država da poštuju embargo na oružje u skladu s Rezolucijom VSUN-a 2216 (2015) te poziva treće strane, a posebno Iran, da prestanu podupirati hutiste i isporučivati im oružje te da doprinesu smirivanju napetosti. I dalje će podupirati mehanizam UN-a za provjeru i inspekcije (UNVIM), pozivajući pritom na jačanje njegova mandata kako bi se povećala njegova uloga i učinkovitost u provedbi UN-ova embarga na oružje u skladu sa Rezolucijom VSUN-a 2216 (2015). EU će zadržati mogućnost suzbijanja destruktivnog ponašanja hutista te isporuke

oružja i povezanog materijala hutistima, među ostalim primjenom dodatnih mjera ograničavanja.

11. EU će nastaviti i pojačati svoj snažan angažman u Crvenome moru putem svoje obrambene pomorske operacije EUNAVFOR ASPIDES, pokrenute u veljači 2024., kojom se i dalje pruža zaštita komercijalnim plovilima u tranzitu, te će dodatno pojačati svoj doprinos informiranosti o pomorskoj sigurnosti, tražeći pritom sinergiju s operacijom EUNAVFOR ATALANTA. EU je i dalje predan podupiranju svih napora koji su u skladu s međunarodnim pravom kako bi se osigurala sloboda plovidbe u Crvenome moru, zaštitili ključni plovni putovi i pomoglo u ponovnoj uspostavi redovitih trgovinskih tokova Sueskim kanalom kojim se povezuju sa Sredozemnom morem te poziva sve zemlje u regiji da se pridruže tim naporima. Pohvaljuje izvanredne rezultate operacije ASPIDES, u sklopu koje je osigurana pratnja za više od 440 brodova tijekom njezine prve godine mandata i spriječila velika ekološka katastrofa u Crvenome moru i obalnim državama, kao i daljnji poremećaji na pomorskim rutama u regiji. EU poziva na zaustavljanje prakse neselektivnog i proizvoljnog pritvaranja trgovačkih plovila i njihovih posada, koje provode hutisti, te na istodobno očuvanje sigurnosti pomoraca i na zaustavljanje svih djelovanja kojima se ometaju međunarodna trgovina i regionalna sigurnost.
12. EU naglašava važnost bliske koordinacije i suradnje s međunarodnim partnerima kako bi se zaštitila pomorska sigurnost u Crvenome moru, promicala šira regionalna suradnja i uklonili uzroci pomorske nesigurnosti, među ostalim u okviru rada odgovarajućih posebnih predstavnika EU-a. U tom će kontekstu EU poboljšati suradnju s regionalnim partnerima, obalnim državama i partnerima sličnih stavova.